

Justitiedepartementet

Yttrande: Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagningen - SOU 2021:7

Åmåls kommun anser att förslagen i SOU 2021:7 är skäligen för att förstärka skyddet för väljare. Åmåls kommun vill dock lyfta det faktum att många av förslagen innebär ett utökat ansvar för röstmottagaren, samt ett ökat antal röstmottagare, vilket innebär ett behov av att rekrytera fler röstmottagare. Åmåls kommun har redan vid tidigare val haft svårigheter med att rekrytera röstmottagare och förslagen innebär ytterligare utmaningar vad gäller bemanning. Kravet på att minst en röstmottagare ska ha erfarenhet av valarbete sedan tidigare kan potentiellt sätta kommunen i en svår position, då det av en eller annan anledning kan uppstå situationer där kommunen har varit tvungen att rekrytera så många nya röstmottagare att kravet svårligen kan uppfyllas.

När det gäller förslaget att en röstmottagare i röstningslokal ska vara ansvarig och agera som ordförande anser Åmåls kommun att förslaget är en förbättring för väljare, då det tydliggör vem som har det yttersta ansvaret på plats i röstningslokalen. För den lokala valadministration väcker det dock frågor om upplägget ska vara liknande det som finns i en vallokal, alltså en ordförande och en vice ordförande, så att ordförande har möjlighet att ta raster. Ytterligare en frågeställning gäller om ordförande ska utses i samband med förordnande, detta eftersom Åmåls kommun i nuläget schemalägger röstmottagarna jämnt. En sådan förändring kan komma att kräva en ökad administrationsbörda.

Gällande att lokalt utbildningsmaterial ska granskas av Valmyndigheten eller ansvarig länsstyrelse, så anser Åmåls kommun att det bör vara tydligare definierat vilket material som ska granskas, till exempel om det även gäller lokala rutiner. Åmåls kommun anser även att medel bör tillföras för att täcka den ökade kostnaden för administrationen kring utbildningsmaterial.

SOU 2021:7 föreslår att området kring en vallokal där ingen politisk propaganda får förekomma utökas och även ska gälla utanför vallokalen. Beslutet om avgränsning ska tas av valnämnden, och avgränsningen ska vara tydlig för röstmottagare, väljare och partier. Åmåls kommun anser att en sådan bestämmelse är positiv, då regleringen kring var politisk propaganda är tillåten kring en vallokal i nuläget är otydliga. Åmåls kommun ifrågasätter dock hur, i praktiken, det kommer att vara möjligt att tydligt avgränsa ett område utomhus där politisk propaganda inte får förekomma. Hur utomhusområdet ser ut utanför en vallokal är mycket skiftande, varför en tydlig avgränsning kan vara svår, eller till och med omöjlig att åstadkomma.

Åmåls kommun vill understryka att en ökning av statsbidrag till kommunerna är nödvändig, för att kommunerna ska ha möjlighet att utföra sitt uppdrag till fylles om dessa nya bestämmelser antas.

Åmåls kommun anser att en ansenlig del av den problematik som finns kring skyddet för väljaren vid röstmottagningen är valsedelssystemet. Det nuvarande systemet innebär en tung administrationsbörda för valadministration, och för röstmottagare. Det kräver även ökad bemanning efter införande av avskärmning för valsedelsställen, vilket SOU 2021:7 även nämner. Den ökade bemanningen hänförs till det faktum att tätare kontroller måste göras av valsedelsställen, för att säkerställa att dessa är i ordning, att samtliga valsedlar finns representerade och att valsedelsställen inte utsatts för sabotage. För väljaren finns en risk för att välja fel valsedel, då dessa är liknande varandra utseendemässigt. Det går inte att utesluta att sådana misstag görs, vilket utgör en svårkontrollerad felkälla. Åmåls kommun förespråkar en utredning av det nuvarande valsedelssystemet.